

Voorzitter: C.T. Nieuwenhout (GroenLinks)

Namens de raad: A.M.M. Schoutens (GroenLinks), M. van der Laan (PvdA), I. Venhuizen (D66), J.P. Dijk (SP), S. van der Pol (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), B. Hekkema (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), V. Huisman (100% Groningen), R.F. Staijen (Stadspartij), S. Bosch (Student & Stad), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van der Schaaf en Ph. Broeksma

Namens de griffie: W. Meijer

Insprekers: Hettie van den Berg, Lianne Tap, Shanta Soekhoe, Kim Citrowske, Desiree Heidstra, Dennis Oostland, Steven Arnold

Renovatie huurwoningen

00:08:48

Voorzitter : Als het goed is, is iedereen digitaal dan wel fysiek aanwezig. Dus laten we beginnen met deze meningsvormende sessie over het onderwerp: renovatie van huurwoningen. Dit is naar aanleiding van een agenderingsverzoek van de fractie van de SP. Voordat ik mensen het woord ga geven heeft de heer Dijk mij gevraagd of de raadsleden straks ook even willen kijken naar de verschillende borden die hier aanwezig zijn, die gemaakt zijn door de huurders die niet aanwezig konden zijn bij deze vergadering. Dan zijn er verschillende insprekers digitaal aanwezig. Vanwege het grote aantal en de beschikbare tijd krijgen de insprekers elk twee minuten spreektijd. Dit is vooraf aan hen gemeld. Ik stel voor dat we hen eerst achtereenvolgens het woord laten en dan nog even kijken of er iemand vanuit de raad een vraag heeft aan één van de insprekers. Akkoord? Super. Dan zou ik eerste graag Hettie van den Berg het woord geven.

00:11:49

Mevrouw Van den Berg : Namens de bewoners van de Iepenlaan en de Lijsterbeslaan mag ik het woord doen. Een aantal bewoners zijn al jaren - en echt al jaren - aan het klagen over vocht, tocht, kou en schimmel bij woningbouwvereniging De Huismeesters. Er is helaas nog steeds niets gebeurd, tenminste niets wat voor ons echt belangrijk is. Wat verbetering geeft. Ten einde raad hebben wij afgelopen herfst de SP te hulp geroepen. Diverse acties hebben wij al gehad: gesprekken met de huismeesters en met de [onhoorbaar] stad. Het gekke is toen daar wat meer publiciteit kwam, kwam De Huismeesters ineens in actie. Een beetje vreemd.

00:12:33

Mevrouw Van den Berg : Maar goed, ze hebben beloofd dat ze zouden gaan beginnen met kleine reparaties. Ik noem dat plakken en lijmen. Wat mij echt dwarszit is dat ze er proberen onderuit te komen. Ze hebben een verplichting om eens in de tien jaar groot onderhoud te verrichten, wat ze dus niet doen. Het is echt schrijnend als je die teksten en de foto's op ons bord - maar ook op andere borden - ziet: hoe mensen moeten leven in schimmel. Er wonen mensen met kinderen die echt al aantoonbare klachten hebben aan de longen, zelfs met bewijs van het ziekenhuis. Ja, er zit schimmel in de long. Er gebeurt niets mee. Hoe erg is dat? Hoelang moet dit nog duren. Dit kan toch zo niet langer.

00:13:22

Mevrouw Van den Berg : We leven niet in Afrika in een plaggenhutje. We leven hier in

Nederland, betalen onze belastingen hier in Nederland. We willen een gezond huis: wat niet lekt, waar geen schimmel en geen tocht is. Dus er moet echt een einde aan komen. Het moet ook niet lang meer duren. Mensen zijn boos. Mensen zijn verdrietig. Mensen zijn gefrustreerd. Ik merk het aan de bewoners om me heen. Er was iemand anders die ook nog wel wou spreken, maar die emoties zitten zo hoog. Het zit zelfs bij mij hoog. Het is echt verschrikkelijk. Het wordt tijd voor verandering. Het wordt tijd dat De Huismeesters flink aangepakt worden. Dat wou ik zeggen.

00:14:05

Voorzitter : Dankjewel, Hettie. Een aangrijpend verhaal. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan Lianne Tap.

00:14:16

Mevrouw Tap: Hallo, kunt u mij horen?

00:14:20

Voorzitter : Yes.

00:14:21

Mevrouw Tap: Oké. Hoi, ik ben Lianne Tap. Ik woon aan de Radiumstraat. Ik sluit me helemaal aan bij wat er is gezegd en dat geldt ook voor Nijestee. Ik woon nu zelf vierenhalve maand in deze woning omdat mijn vorige woning - ook van Nijestee- werd gesloopt. Ook daar had ik al last van schimmel, tocht en vocht. Meerdere keren aangegeven bij Nijestee. Zelf dubbelglas betaald. Ik bleef schimmel behouden. Ik kreeg een foldertje dat je meer moet ventileren - vaak een bekend verhaal voor heel veel bewoners - en een antischimmel verfje. Uiteindelijk ben ik net verhuisd naar de Radiumstraat. Ook dit huis kreeg ik opgeleverd met schimmel. Ik heb een washok vol met schimmel. In plaats van dat zij dat wegwerken, moet je dat ook weer zelf doen.

00:15:07

Mevrouw Tap: Je ziet dan wel gelijk dat het schimmel is. Alle kozijnen en kitranden zaten vol schimmel. Ik had zelf nog antischimmel verf van Nijestee. Daar heb ik mijn washok mee geverfd. Helaas gaat die schimmel niet weg. De oorzaak blijft. Die zit er en gaat niet weg. Nijestee heeft gezegd om tijdelijke oplossingen te bieden. Ik heb Nijestee zelf gebeld naar aanleiding dat we met de straat bezig waren om in actie te komen. Wij hebben allemaal een brief gekregen waarin zij zeggen te gaan renoveren. Het blijft allemaal heel vaag. Toen ik vroeg naar de tijdelijke oplossingen, kon mij dat niet verteld worden. Dus ik geloof daar zelf niet in.

00:15:51

Mevrouw Tap: Ventileren is zeker belangrijk, maar wat is dan een tijdelijke oplossing? Wij willen een renovatie en een fijn huis. Ik woon hier zelf met mijn vriend en kindje. Ik maak me erge zorgen over onze gezondheid. U weet het allemaal: hoesten, infecties. Wij leven in een schimmelslaapkamer. Dat is geen fijn idee. Ik vind ook dat - in 2021 - dit niet meer kan. Ik betaal een huur van zevenhonderd vijftwintig euro. Daar mag ik toch een goed onderhouden woning voor verwachten.

00:16:30

Voorzitter : Dankjewel, Lianne. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan Shanta Soekhoe.

00:16:40

Mevrouw Soekhoe: Hoi, ik ben Shanta Soekhoe. Ik vertel hier echt alleen mijn eigen verhaal. De buurtgenoten hebben op de [onhoorbaar] bord al wat neergezet, maar dit verhaal gaat puur over mijzelf. Ik woon aan de Hazelaarstraat en deze woning huur ik al ruim achttien jaar via Nijestee. Al jaren geleden klaag ik over schimmel. Volgens Nijestee zou ik meer moeten ventileren en ook meer moeten stoken. Als ik meer zou ventileren zou dat betekenen dat ik al mijn muren eruit zou moeten breken, want ventileren en stoken doe ik wel voldoende. Ik heb twee kinderen, allebei met COPD en astma. Allebei zijn onder behandeling van specialisten van een kinderallergoloog en een kinderarts. Ik heb op papier staan dat - aangezien zij worden blootgesteld aan de schimmel - zij meer allergieën gaan ontwikkelen.

00:17:41

Mevrouw Soekhoe: Ook dit weet Nijestee allemaal, maar ze doen er helemaal niets aan. Je wordt alleen maar aan je lot overgelaten. Ik vraag me af: dit gaat om mijn privé, mijn kinderen die hier ziek van worden en waar ik klaar voor moet staan. Maar als dit uw privé was geweest en om uw kinderen had gegaan, wat had u dan gedaan? Dit was mijn verhaal en hier wil ik het ook graag bij laten.

00:18:11

Voorzitter : Dankjewel Shanta. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan Kim Citrowske.

00:18:19

Mevrouw Citrowske: Hi, ik ben Kim Citrowske en woon ook aan de Radiumstraat, net als Lianne. We hebben samen met de buurtbewoners en de SP besloten om in actie te komen. Dat vind ik heel belangrijk. Ik woon hier nu vierenhalf jaar waarvan drieënhalf jaar als alleenstaande moeder met twee kinderen. Ik betaal hier een huur van zevenhonderddrieënveertig euro. Ik krijg van Nijestee hier een mooie grote woning voor terug, maar dat is het ook. Er zitten hier kieren vocht, tocht, noem maar op. Afgelopen weekend met de sneeuw, had ik het allemaal binnen liggen bij de voordeur want ik heb een megagrote kier onder mijn deur.

00:19:11

Mevrouw Citrowske: Daaraan kan je zien dat je niet alleen moet ventileren, maar ook heel veel moet stoken om het huis en jezelf warm te krijgen. Ik vind dat dat niet kan. Na zulke hoge huurprijzen ook zulke stookkosten moeten betalen, gaat niet langer. Je leeft in een koude woning vol met schimmel. Voor mijn twee kinderen vind ik het ook heel ongezond. Mijn dochttertje heeft ook luchtwegenproblemen en hoest heel vaak. Ik ben er wel een beetje klaar mee dat ze tijdelijke oplossingen bieden. Ook aan alle bewoners hier in de buurt. Wij krijgen er vrijwel niets voor terug op de lange termijn, terwijl we zulke hoge huren moeten betalen. Vandaar dat we nu met de SP er graag wat aan willen doen. Dat was het.

00:20:15

Voorzitter : Dankjewel, Kim. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan Desiree Hijstra.

00:20:23

De heer Janssen: Hallo goedemiddag, ik ben Johan Janssen. Ik woon aan de Elsenaar zeventien samen met Desiree Hijtstra, mijn buurvrouw boven. Wij hebben dezelfde problemen als de bewoners die hiervoor aan de beurt waren. Ik heb zelf longkanker en in het ziekenhuis weten ze niet waar dat vandaan komt. Ze kunnen wel uitsluiten dat het niet door het roken komt. Afgezien daarvan, zit ik ook al jarenlang met schimmel. En in de douche en in de slaapkamer - ik slaap niet meer in de slaapkamer maar op een andere kamer - krijg ik de schimmel niet weg. Voor de douche heb ik twee jaar geleden spul gekregen.

00:21:12

De heer Janssen: Ze zeiden ook: "Ventileren, ventileren, ventileren". Ik zit hier met het raam open, maar dat helpt niks. Ik woon hier ook al zeventien jaar. Ik ben ook alleenstaande vader geweest met mijn twee jongens, die ook luchtwegenproblemen hebben. Maar ze doen er niets aan. Mijn oudste zoon woont in de Radiumstraat en heeft hetzelfde probleem, ook met schimmel. Ik vind het echt tijd dat de woningcoöperaties hier wat aan doen. Wij worden er flauw van en de gezondheid gaat wel voor bij ons. Dat vind ik het belangrijkste. Ik hoop dat met de vergadering die nu gaande is, de woningcoöperaties wakker geschud worden.

00:22:08

De heer Janssen: Dat ze met mensenlevens - zo zie ik het - het verkeerde doen. Dat ze in actie moeten komen en niet wachten tot deze woningen gesloopt worden. Zelfs de tegels in de [onhoorbaar] vallen van de muur af. Op die borden - die daar achter staan - staan allemaal foto's op. Ik hoop dat ze naar dit allemaal gaan luisteren en er eindelijk wat aan gaan doen. Dat wou ik zeggen. Dankjewel.

00:22:43

Voorzitter : Dank jullie wel. Dan zou ik nu graag het woord willen geven aan Dennis Oostland.

00:22:50

De heer Oostland : Goedenavond. Dennis Oostland vanuit de Boraxstraat in Vinkhuizen. Wij hebben dezelfde problemen: tocht, schimmel, kou. Ik ben langs de huizen geweest om mensen te vragen mij foto's te mailen. Ik heb inmiddels een dossier van honderdzeventig pagina's en die zijn maar van negentien woningen. Het gaat om zesenvijftig woningen. Dus dan kan je nagaan hoe dik het boekwerk wordt. De media erbij gehaald: Noord, OOG TV. Uiteindelijk hebben ze mij gebeld om in gesprek te gaan met de vastgoedmanager. Vier maart hebben wij weer een overleg om te kijken wat ze gaan doen aan de acute problemen. Aan het einde van het jaar gaan ze beslissen of het wordt gesloopt of gerenoveerd.

00:23:43

De heer Oostland : Stookkosten lopen inmiddels wel omhoog. Ik heb ook de GGD erbij gehaald en die zegt: "Als het binnen een korte termijn niet wordt opgelost bij jullie in het blok, gaan wij alle zesenvijftig woningen ontruimen". Woningen met gezinnen. Ik woon hier ook met mijn gezin. Mijn dochttertje heeft ook longproblemen. Foto's gestuurd naar de GGD en die zeiden: "Dit is onacceptabel dat dit in 2021 nog zo gebeurt". Dit kan niet langer zo. Wij weten het echt niet meer. Wij gaan nog in gesprek met hun en verder weet ik het niet.

Stoorkosten van driehonderd euro per maand. Ik weet het echt niet meer. We zijn dit gestart en verder is het afwachten. Meer kunnen wij niet doen.

00:24:59

Voorzitter : Dankjewel, Dennis. Aangrijpend verhaal, zou ik zeggen. Dan zou ik tot slot graag het woord willen geven aan Steven Arnold.

00:25:10

De heer Arnold : Hallo, ben ik goed te horen?

00:25:13

Voorzitter : Ja.

00:25:14

De heer Arnold : Helemaal goed. Er zijn al heel wat schrijvende voorbeelden geweest. Ik wil me even wenden tot een stukje uit het jaarverslag 2020 van Nijestee, wat is opgemaakt over het jaar 2019. Daar wordt als één van de vier kernwaarden benoemd: "Ze hebben een hart voor de mensen die van ons huren. We zijn pas tevreden als de mensen dat ook zijn". Ik denk dat we kunnen concluderen dat die kernwaarde absoluut niet gehaald is. Dat vind ik dan ook vrij droevig als dat dan zo in een jaarverslag wordt neergezet. Als dat een doelstelling is en dit is het resultaat, dan moet je je wel dingen gaan afvragen denk ik.

00:25:58

De heer Arnold : Ja, wat net al gezegd is: pas als de media erbij komt of de SP die zich ermee gaat bemoeien, wordt er actie ondernomen. Dat is nog steeds een vage actie. Ons is verteld dat er mogelijk ergens in 2022 gerenoveerd gaat worden, terwijl woningcoöperaties verplicht zijn om in 2021 het gemiddelde energielabel B te halen bij alle woningen. Dus ook dat wordt niet gehaald. Laatst is er met de sneeuw een lekkage geweest op zolder bij ons. Dan wordt de oplossing geboden: "Misschien moet je er een emmer onderzetten". Ik denk dat dat kort samenvat hoe de woningcoöperaties met hun huurders omgaan en dat het hart ver te zoeken. Daar wil ik het bij laten.

00:27:01

Voorzitter : Dankjewel, Steven. Nogmaals dankjewel aan alle insprekers voor jullie persoonlijke verhalen. Dan zou ik nu graag willen vragen aan de raadsleden of jullie nog specifieke vragen hebben voor de insprekers. Ik zie zo geen vragen. Ja, toch eentje van de PVV.

00:27:29

De heer Ram : Ik weet niet goed aan wie ik de vraag moet richten. Bedankt voor al uw persoonlijke verhalen. Erg aangrijpend. De vraag waar ik mij even mee zit: wat is er gebeurd naar juridische zaken? Zijn er rechtszaken aangespannen? Wat is jullie rechtspositie in deze? Ja, misschien dat ik dan even bij de eerste - Hettie van den Berg - kan beginnen om die vraag te beantwoorden. Wat voor instrumenten hebben jullie al kunnen inzetten naar de wonincoöperaties?

00:28:13

Voorzitter : Ik zou voor willen stellen dat we niet aan alle insprekers dezelfde vraag gaan stellen. Maar misschien, wie van de insprekers voelt zich geroepen om deze vragen te beantwoorden? Ik zie Dennis.

00:28:27

De heer Oostland : Wij hebben verder dus nog geen juridische stappen ondernomen. Wij hebben wel een onderliggend pakket liggen van de Huurcommissie. Daar hebben we ook geïnformeerd: wat zijn onze rechten qua huren? Die zegt glashard: "Als ze niets doen, gaan we per direct met veertig procent huurverlaging komen", als dwang naar de coöperatie toe om wel wat te gaan doen. Maar ja, dat helpt ons niet in deze positie waar we nu in zitten. Dus verder hebben wij juridisch nog niet echt veel onderbouwd. Alleen de Huurcommissie hebben we opengesteld daarvoor, maar verder niet echt veel.

00:29:16

Voorzitter : Dankjewel, Dennis. Zijn er verder nog vragen aan de insprekers? Shanta, zie ik van jou een hand? Zet je microfoon nog even aan.

00:29:39

Mevrouw Soekhoe: Kunt u mij nu verstaan?

00:29:40

Voorzitter : Ja.

00:29:41

Mevrouw Soekhoe: Ik heb juridisch wel een zaak gehad met de Huurcommissie en Nijestee, wat uiteindelijk ook niets heeft opgeleverd.

00:29:58

Voorzitter : Hettie wilde nog wat zeggen.

00:30:00

Mevrouw Van den Berg : Ja, ik wil heel graag nog wat zeggen. Wij hebben de afgelopen week - samen met de bewoners van de Lepenlaan en de Lijsterbeslaan - formulieren ingevuld ter verlaging van de huur op grond van slecht onderhoud. Gisteren heeft één van onze bewoners dit in een grote enveloppe in een brievenbus gedaan bij De Huismeesters richting de Huurcommissie. Het is nu afwachten wat eruit komt.

00:30:25

Voorzitter : Heel veel sterkte met dat proces in ieder geval.

00:30:28

Mevrouw Van den Berg : Dankjewel.

00:30:30

Voorzitter : Zijn er verder nog vragen aan de insprekers of zullen we door naar het raadsdebat? Oké. Het is dus een meningsvormende sessie. Dus het is bedoeld voor het stellen van politieke vragen en politiek debat. Ik hoop dat jullie technische vragen hier achterwege kunnen laten, maar dat spreekt voor zich. We hebben ruim een uur, dus ongeveer vier minuten per fractie. Misschien is het best als de heer Dijk van de SP eerst een inleidende woordvoering geeft.

00:31:01

De heer Dijk : Dank u wel, Voorzitter. Ook dank aan alle huurders die die inspraak en borden hebben gemaakt. Dat is een beetje behelpen met corona maar ik weet dat er anders een publieke tribune vol had gezeten met mensen met vergelijkbare verhalen. Net zoals in mei 2018, toen Maureen Asa Linda en Patricia kwamen inspreken. Met de SP voerden zij actie

tegen: ongezonde woningen, achterstallig onderhoud, hoge energierekening, lompe coöporaties en vooral een tekort aan zeggenschap over hun eigen huis en buurt. De huurders uit deze buurten kwamen inspreken omdat ze steun wilden van de Groningse politiek. Steun voor hun strijd tegen coöporaties die niet willen luisteren en huurders niet serieus willen nemen. Steun voor gezonde woningen waar kinderen niet ziek van worden. Eigenlijk vroegen ze steun voor dingen die doodnormaal zouden moeten zijn.

00:31:50

De heer Dijk : Die steun kregen zij ook in woord. Want hoewel het huis van Asa ondertussen gerenoveerd is, moest Maureen tweeënhalf jaar strijd leveren voor een renovatie die nog niet begonnen is. Wordt Linda haar huis ondertussen gesloopt en was Patricia het wachten zat en is verhuisd naar Hoogezand. Het ging toen onder andere over Selwerd, Paddepoel en Vinkhuizen. De wethouder zou met een plan komen tegen schimmelwoningen. Dat plan schiet tekort en is mislukt. Alle insprekers die u zojuist heeft aangehoord werden in eerste instantie niet serieus genomen door een coöporatie. Terwijl hun kinderen ziek worden van hun huis - dat heeft u allemaal gehoord - betalen zij zich blauw aan stoken voor de buitenlucht.

00:32:25

De heer Dijk : Terwijl zij iedere maand wel netjes de huur overmaken naar de coöperatie, blijven zij te horen krijgen dat ze beter moeten luchten en de verwarming goed aan moeten zetten. Pas als huurders bij ons aan de bel trekken, zich organiseren en in de pers het probleem brede bekendheid gegeven, lijkt de coöperatie te willen luisteren. Maar dan ook weer in woord en niet in daad. Het zijn geen incidenten. Het is geen communicatieprobleem. Het is een structuurfout. De huurder betaalt, maar de andere bepaalt. Er wordt niet naar huurders geluisterd. Drie jaar geleden niet en nu nog steeds niet. Blijkbaar werkt het plan van de wethouder tegen de schimmelproblemen niet. Dus moet het echt anders. De SP zal met deze huurders blijvend de strijd aangaan voor betere woningen en een betere buurt.

00:33:07

De heer Dijk : Die belofte blijft staan als een huis. Maar om te voorkomen dat huurders uit weer andere buurten over een aantal jaren dezelfde strijd moeten voeren, komt de SP met drie voorstellen voor goede volkshuisvesting in Groningen. Wij willen de macht breken van woningbouwcoöporaties door ze echt democratisch te maken. Geen anonieme grote coöporaties met niet-gekozen bestuurders, maar verenigingen met één stem per lid, waarbij huurders en woningzoekenden hun eigen leiding en hun eigen koers bepalen. Organiseer een jaarlijkse huurdersraadpleging over betaalbaarheid, beschikbaarheid, onderhoud, verduurzaming en vernieuwing. Dit idee is niet nieuw. Dat heeft de SP vaker geopperd en vaker ingebracht. Telkens weggestemd.

00:33:48

De heer Dijk : Meerdere van de huidige huurdersorganisaties vindt dit ondertussen een goed idee. Mocht u ze kunnen bereiken - dat moet ik erook bij zeggen - want er zijn huurdersorganisaties die onbereikbaar zijn of een professionele kracht als leiding hebben. Zo slecht is de vertegenwoordiging van huurders in de woningbouwcoöporaties. Punt drie: maak voor ieder huis, iedere straat, iedere buurt een plan en een planning zodat iedere huurder - zodra die de woningbouwcoöperatie opbelt - altijd weet wanneer er groot

onderhoud gepleegd gaat worden of wanneer de renovatie gepland staat. Zorg ervoor dat er voor ieder huis en iedere buurt per één januari 2021 - daar heeft u dus nog bijna een jaar voor - dat plan ook echt klaar ligt.

00:34:26

De heer Dijk : Tot slot: beste Hettie, Jolanda, Tibisai, Lianne, Kim, Claudia, Steven, Karima, Dennis, Kees, Desiree, Leo, Shanta, Debbie, Laura, Thomas, Melanie, Melani, Isabelle, Priscilla, Shanty, Raymon en alle andere huurders die ik nu vergeet, ik noem jullie namen nu omdat jullie een bont gezelschap zijn. Wij zien de strijd die jullie met elkaar voor goede en gezonde woningen voeren: voor jezelf en voor jullie kinderen. Jullie mogen, nee, jullie moeten apetrots op jullie zelf zijn. In onze gesprekken hoor ik jullie verhalen en waar jullie werken: in het onderwijs, de zorg, de schoonmaak, de supermarkt en op al die andere plekken die nu als cruciaal werk worden gezien en die ons land draaiende houden. Dus wees trots. Eis je eigen plek op. Doe dat samen. Dat dat nu, maar ook straks na deze coronacrisis. Want als jullie samen opstaan, is alles mogelijk. Ik ben ontzettend benieuwd naar de plannen van andere partijen om dit probleem structureel aan te passen, in plaats van dat de SP iedere keer dit probleem moet aankarten in de media, per buurt, per straat of hier in deze gemeenteraad.

00:35:27

Voorzitter : Dat is een duidelijke oproep. Wie van de fracties wil hierop reageren of hun eigen woordvoering doen? Ubbens.

00:35:41

De heer Ubbens : Ja dank u, Voorzitter. Bdankt ook alle insprekers. Je voelt toch wel een soort schaamte als je hier zit als raadslid en je hebt hier drie jaar geleden een discussie over gehad. Ik heb die woordvoering er nog even bijgepakt en dan denk ik: ik kan bijna precies hetzelfde gaan zeggen. De vraag is: wat gaat er nu wel veranderen? Drie jaar geleden hebben we met z'n allen in het stadhuis in de oude raadzaal gezeten. We hebben het hierover gehad en iedereen was het er wel over eens: er moest wat gebeuren. Het voelt vreemd in een stad - waar zoveel miljoenen uit wordt gegeven aan van alles en nog wat: gele stenen en nieuwe terrassen - dat er dan ook zo veel mensen nog in een schimmelwoning moeten wonen. Het voelt vreemd en onacceptabel dat dat gebeurt.

00:36:26

De heer Ubbens : Drie jaar later wordt het nog veel moeilijker om uit te leggen hoe dat kan. Aan de ene kant is dat het verhaal, maar aan de andere kant zien we ook wel dat er huizen opgeknapt worden. De woningcoöperaties doen dat ook wel. Er zijn plannen voor wijvernieuwing, voor renovaties en herstructurering. Maar dat voorkomt niet dat drie jaar later nog steeds een heleboel mensen in een schimmelwoning zitten en daar alle overlast van ervaren. De vraag is wat wij als raad nu kunnen doen. De SP heeft een aantal voorstellen gedaan. Daar moeten we rustig over nadenken of dat de oplossing is. We moeten in ieder geval bij de prioriteitstelling in de prestatieafspraken, hier misschien toch nog extra prioriteit aan geven, wat dan ten koste gaat van andere doelstellingen.

00:37:12

De heer Ubbens : Dus het oplossen en het verbeteren van de woonkwaliteit van bestaande woningen is dan topprioriteit, want dit is onacceptabel. Wat daarvoor nodig is iets wat wij

kunnen besluiten, maar ook landelijk hebben coöperaties dan meer geld nodig. De verhuurdersheffing - daar hebben we het vaker over gehad - maakt dat coöperaties het geld niet hebben om alle dingen - die wij van ze verlangen - uit te voeren. Dus dat zal dan nodig zijn. Of die volledige zeggenschap gaat helpen - waar de SP mee komt - vraag ik me af. Voor een deel is het nu ook al zo dat er instemming van de huurderorganisatie moet zijn. Die komt er ook en dat verandert niets aan de prioritering. Dat wij als raad naar de prestatieafspraken moeten gaan kijken, ja, daar schuiven wij ook niet mee. Dan kijk ik mezelf ook wel aan. Misschien dat we daar toch wat meer bovenop moeten zitten. Als ik dan kijk naar het College: ik heb even teruggekeken naar drie jaar geleden en de wethouder kwam toen met een soort van vijfpuntenplan.

00:38:14

De heer Ubbens : Coöperaties moeten eenduidig opereren. Er moest een antischimmelbrigade komen. Onafhankelijke deskundigen zouden mogelijk worden gemaakt voor alle mensen die klachten hadden over schimmelwoningen. De cijfers zouden systematisch ter beschikking worden gesteld aan de raad: hoeveel schimmelwoningen zijn er en wat wordt eraan gedaan? Er zou een duidelijke communicatie over alle onderhoudsplannen komen. Mijn vraag is: wat is daarvan terechtgekomen? Welke van deze onderdelen zijn uitgevoerd? Wat niet en waarom? Daar laat ik het bij.

00:38:45

Voorzitter : Dankjewel. De heer Staijen.

00:38:48

De heer Staijen: Ja dank u, Voorzitter. Voorzitter, de Stadspartij heeft in haar programmaonderdeel 'Goed wonen voor iedereen' duidelijk aangegeven dat wij staan voor voldoende fatsoenlijke huisvesting, beschikbaar en betaalbaar iedere portemonnee. Dat is op zich niks bijzonders, want vrijwel alle partijen hadden dat wel op één of andere manier in hun programma staan. Maar het grote aantal huurders met kwaliteitsproblemen aan hun woning, toont toch aan dat zoiets niet voor niets erin staat bij iedereen. Voorzitter, het blijkt nu dat - na de behandeling in de Commissie drie jaar geleden - er nog niet veel verbeterd is aan de kwaliteit van een deel van ons woningenbestand.

00:39:26

De heer Staijen: We horen hier vandaag veel insprekers met langdurige of nieuwe klachten over vocht en schimmel van hun woning. En dus een heel ongezond binnenklimaat. Om over de extra hoge stookkosten om vochtige lucht te verwarmen te compenseren, nog maar te zwijgen. Voorzitter, de foto's op die borden daar, doen mij denken aan een situatie van vroeger, toen huurhuizen nog drie soorten stromend water hadden: warm, koud en langs de muren. Maar Voorzitter, dat was bijna honderd jaar geleden. Die tijd is - hoop ik - toch wel verdwenen. Coöperaties en College hebben nog steeds onvoldoende gedaan om de kwaliteit van de volkshuisvesting op een waardig peil te brengen en te houden. Terecht brengt de heer Dijk dit bij ons onder de aandacht. Er zijn kwaliteitseisen voor woningen. Jaarlijks maakt het College prestatieafspraken met coöperaties. Ook het CDA had het er al over.

00:40:24

De heer Staijen: De Stadspartij stelt voor dat de kwaliteit van bestaande woningen - niet alleen de vernieuwde - veel meer aandacht moet krijgen en ook hard gemaakt moet worden

in deze afspraken. Tot slot: het is de zoveelste maal dat huurders hier inspreken over dit soort problemen en over het gebrek vooral aan een structurele oplossing. Ik heb twee vragen aan het College, ten eerste: heeft het College ooit zelf laten inventariseren hoe verspreid het vocht- en schimmel probleem is? Ten tweede: controleert de gemeente zelf de kwaliteit van huurwoningen op steekproefbasis of na klachten? Of laat ze dit helemaal over aan de huisbaas? Dank u wel.

00:41:04

Voorzitter : Dank u wel. 100%.

00:41:07

De heer Huisman: Ja dank, Voorzitter. Ook dank aan alle sprekers. Moet je je eens voorstellen: het is koud, het tocht, je bent ziek, je kinderen hoesten, je bent je baan verloren of je zaak draait niet meer door de coronamaatregelen maar je huur gaat wel elk jaar omhoog. Dit is de dagelijkse realiteit van veel bewoners van sociale huurwoningen in de wijken Vinkhuizen, Selwerd en Paddepoel. Het is niet de eerste keer dat we over de schimmelproblematiek spreken. Bijna drie jaar geleden zaten we in dezelfde Commissie met dezelfde problematiek en werd er beterschap beloofd. 100% Groningen moet concluderen dat er na drie jaar nog steeds geen grote structurele verbeteringen zijn aangebracht en dat baart ons wel zorgen. Het is dan ook terecht dat de socialistische partij deze problematiek agendeert. Dus dank daarvoor.

00:41:48

De heer Huisman: Voorzitter, in de praktijk komt het hierop neer: woningbouwcoöperaties zijn te laks als het aankomt op het schimmel vrijmaken van bestaande sociale huurwoningen. We zien dat er bij een melding wel iemand langskomt die adviseert dan om de ramen open te zetten of om een antischimmel verf te gebruiken - zoals we van de sprekers ook al gehoord hebben - of andere maatregelen die het probleem tijdelijk verdoezelen. Want na een jaar is de schimmelverf uitgewerkt en zit schimmel er weer. Zo kan je als bewoner van een sociale huurwoning wel aan de gang blijven. De gezondheidsklachten en de stress die dit met zich meebrengt, dragen niet bij aan een fijne leefomgeving. U verwacht van een sociale huurwoning niet alleen maar een betaalbare maar ook zeker een leefbare woning.

00:42:27

De heer Huisman: De GGD is heel duidelijk over hoe je schimmel moet aanpakken: verwijder schimmel, bestrijdt vocht, isoleer, ventileer en verwarm. Daarnaast moet je natuurlijk je woning verbeteren en gaat er natuurlijk dus de discussie over wie dat dan moet doen en wie daarvoor moet betalen. Mijn fractie is van mening dat de woningcoöperaties hiervoor verantwoordelijk zijn. 100% Groningen is - zoals u hoogstwaarschijnlijk weet - een partij van bouwen maar wij vinden het net zo belangrijk dat bestaande huurwoningen schimmelvrij en leefbaar zijn. Als we dan naar de toekomst kijken, Voorzitter, er moet in de toekomstige prestatieafspraken veel meer aandacht worden gegeven aan het isoleren van woningen.

00:43:03

De heer Huisman: Is de wethouder het met 100% Groningen eens dat er in de voorgaande prestatieafspraken te weinig aandacht is besteed aan de schimmelproblematiek? Bij de vorige Commissie is er ook gesproken over het opzetten van een professioneel

huurderssteunpunt. 100% Groningen is hier een voorstander van. Kan de wethouder aangeven in hoeverre hier al gehoor aan is gegeven? Om dit probleem in de toekomst te voorkomen, lijkt het 100% Groningen ook handig om bij nieuwbouwwoningen te kijken naar hoe een woning zolang mogelijk schimmelvrij kan blijven? Daarbij is, denk ik, wel wat te halen. Als we nu doorpakken en alle nieuwe woningen voorzien van dubbelglas, goede isolatie en een ferm antischimmelplan, hoop ik dat we hier in de toekomst niet meer hoeven te zitten. Dus Voorzitter, op de korte termijn schimmelwoningen aanpakken en renoveren. Op de lange termijn kijken naar hoe bij nieuwbouwwoningen dit soort problemen voorkomen kunnen worden. Ook Voorzitter, zou ik graag nog willen weten hoe het nu kan dat - ondanks dat deze raad al meerdere keren heeft aangedrongen op het oplossen van dit probleem - het probleem steeds erger lijkt te worden. Daar wil ik het graag bij laten. Dank u wel.

00:44:01

Mevrouw Van den Berg : Dank u wel. Wie van de partijen mag ik dan het woord geven?

00:44:09

De heer Venhuizen: Dank u wel, Voorzitter. Volgens mij wil niemand hier dat mensen in tocht, vocht, kou en schimmel wonen. Ook de gemeente niet en ook de mensen die bij de coöperaties werken niet. De renovatie van huurwoningen is dan ook een onderdeel van de afspraken tussen gemeente en coöperaties. Maar de stelling dat de aanpak helemaal niet werkt, is misschien wat te kort door de bocht. Dat geeft ook de SP aan. Er gebeurt wel degelijk wat. Ik heb begrepen dat de gemeente hier een actieve rol in heeft gehad de afgelopen twee jaar, maar misschien kan de wethouder toelichten wat er dan precies is gedaan. Hoe is dat contact hierover geweest met de coöperaties? Speelt het steunpunt Huren hier al een rol in, wat de vorige keer is aangekondigd?

00:44:46

De heer Venhuizen: Kan de gemeente nog meer doen op dit moment? De signalen die wij met de coöperaties besproken hebben, ze geven aan dat ze die meldingen serieus nemen. Dat ze bezig zijn met renovatie en onderhoud. Dat er voor alles wat er bekend is, er in ieder geval scenario's en plannings liggen. Ze geven aan dat het ook heel lastig is om dat in tijd vast te zetten. Ook omdat - het is al genoemd - het onderdeel is van een grotere maatschappelijke opgave: met beperkte middelen nieuwbouw verduurzamen en renovatie. Als er een huis verduurzaamd wordt, moet het ook gerenoveerd worden. En als een huis gerenoveerd wordt, moet het ook tegelijkertijd verduurzaamd worden. Dat zorgt ervoor dat het nogal lastig is om dat allemaal in te plannen.

00:45:27

De heer Venhuizen: Maar goed, volgens mij ligt daar ook al een duidelijke oproep aan de formatietafel. Er moeten meer middelen beschikbaar komen voor die uitdaging. Het punt van de democratische vernieuwing bij woningcoöperaties klinkt goed. Wij zullen natuurlijk de eerste zijn die zeggen: "Sympathiek idee". Inspraak of beter nog, de samspraak met huurders kan vast beter. Ik weet niet wat daar de gepaste vorm voor is. Ik neem dat jullie daar ook een landelijk speerpunt van maken, in plaats van alleen in Groningen. Moet de woningwet aangepast worden of iets dergelijks? Volgens mij is het zo: als de huidige vorm

goed functioneert en de verschillen zien per coöperatie, is die invloed al best redelijk. Maar ik neem aan dat het nog steeds in sommige gevallen beter kan.

00:46:06

Voorzitter : U heeft een interruptie van de SP.

00:46:08

De heer Dijk : Ja Voorzitter, de woordvoering van D66 roept bij mij twee vragen op. Eén: wat hebben huurders aan dit verhaal? Want ja, er is wat gedaan. Dat zei ik ook in mijn verhaal, maar we zijn drie jaar verder en ik kan u zo nog tien andere buurten en wijken opnoemen waar het probleem nog erger is dan drie jaar geleden. Dus ja, die planning die een beetje vaag is en dat ze het ook niet allemaal weten, dat moet dan beter. Daarom is mijn vraag aan D66: als het gaat om 'dat moet beter' moet er echt iets veranderen. Ook in die woningbouwcoöperatie qua organisatiestructuur dat huurders bepalen wanneer er een planning komt. Hoe die eruit komt te zien. Wanneer ze die renovatie krijgen en eruit moeten.

00:46:47

De heer Dijk : Ik meen het serieus. U heeft mij gezien: ik kan iedere maand een item maken met [onhoorbaar] over een nieuwe wijk, waarbij huurders niet weten wat er moet en gaat gebeuren. Waar de woningbouwcoöperatie geen gehoor geeft. Die dag daarna word ik gebeld door een woningbouwcoöperatie of ik een kopje koffie wil komen drinken. Dat is toch niet hoe toezeggen van huurders bij D66 werkt.

00:47:07

Voorzitter : Volgens mij is de vraag duidelijk.

00:47:11

De heer Venhuizen: Wat hebben bewoners daaraan? Lokaal natuurlijk is mijn vraag: hoe is het de afgelopen twee jaar precies gegaan en wat kan de gemeente nog meer doen? Dat kan ik nu nog niet direct invullen. Landelijk zullen er wel degelijk meer middelen beschikbaar moeten komen. Als u het wilt aanpassen en met een voorstel komt, ja, ik ben nieuwsgierig hoe u die democratische vernieuwing binnen de woningcoöperaties ziet.

00:47:32

De heer Dijk : Voorzitter, één korte reactie. Eén: we maken van een coöperatie een vereniging. En twee, ja sorry, ik vind het echt te makkelijk. U zit hier wel om te bedenken hoe u ook de volkshuisvesting in Groningen op de rit moet krijgen. Dus het is ook aan u om te gaan beantwoorden hoe we ervoor gaan zorgen en ik heb dat antwoord nog niet gehoord.

00:47:52

De heer Venhuizen: Volgens mij wel. U noemde zelf die punten. Op het punt van democratie heb ik gereageerd. U noemde ook jaarlijkse huurdersraadpleging: dat zit daar natuurlijk bij in. Als die inspraak op die manier beter kan, dan zou dat mooi zijn. Veder noemde u de planning en dat heb ik ook genoemd: ik begrijp dat het heel lastig is om dat voor alle woningen in tijd vast te zetten. Wederom door de enorme opgave waar wij maatschappelijk voor staan.

00:48:15

De heer Dijk : Nog één keer, Voorzitter. Als die opgave zo enorm is, dan is het juist des te

belangrijker dat je wel een planning maakt. Dat het heel moeilijk is, maar wel moet gebeuren. Voor ieder huis.

00:48:26

De heer Venhuizen: Volgens mij heb ik daarop gereageerd. We hebben gehoord dat de plannings er ook zijn, maar dat die nog niet tot op de dag vastgelegd kunnen worden.

00:48:38

Voorzitter: Wellicht is het goed om niet te ver in de technische details te gaan. Welke fractie kan ik nu het woord geven? Ja, Partij voor de Dieren.

00:48:50

De heer Hekkema: Ja dank u wel, Voorzitter. Dank ook aan de insprekers voor het geven van een inkijk in de nare situatie waarin zij zich bevinden. Het is heel begrijpelijk dat de emoties hoog opliepen zonet. Ik kreeg ook echt - ik moet dat ook toegeven - zelf een brok in mijn keel van al deze verhalen. Bewoners hebben groot gelijk als het gaat om hun gezondheid. Dank ook aan de SP voor het voortdurend blijven agenderen van deze kwestie rondom de slecht onderhouden woningen, want ik denk wel dat het misschien bij de rest van de raad toch niet altijd goed op het netvlies staat. Dus dank nogmaals aan de SP. Kortom Voorzitter, dit is niet best en heel erg kwalijk. Dit kan zo niet langer meer. We steunen het pleidooi van de SP voor meer huurdersdemocratie.

00:49:28

De heer Hekkema: De huurder is namelijk veel meer dan een klant alleen en huurders zouden daarom veel meer zeggenschap moeten krijgen over het beleid van woningcoöperaties, ook als het gaat om renovatie en verduurzaming. Maar bovenal moeten de problemen van deze mensen - die net hebben ingesproken en ook al die borden daar hebben gemaakt - zo snel mogelijk moeten worden verholpen. Ik sluit me ook aan bij de vragen van de heer Ubbens van het CDA. Daaropvolgend: wij willen graag van de wethouder horen wanneer de schimmel- en tochtproblemen van deze huurders worden opgelost, inclusief een helder tijdspad. Want we zijn - sinds de vorige agendering - namelijk meer dan duizend dagen verder. Dank u wel, Voorzitter.

00:50:04

Voorzitter: Dank u wel. Wie kan ik dan het woord geven? ChristenUnie.

00:50:14

Mevrouw Moorlag: Ja dank, Voorzitter. Dank ook speciaal aan de insprekers. Deze problematiek is natuurlijk ontzettend erfelend en vooral ook schrijnend. Dat moeten we met elkaar ook echt niet ontkennen. Twee jaar geleden is hier ook al over gesproken en - zoals de heer Dijk ook al zei - inmiddels zijn een aantal woningen opgeknapt maar zitten er alsnog veel mensen met deze problemen. De intentie van de coöperaties is om te helpen wanneer er klachten komen. De coöperaties nemen zelf ook acties om klachten op te halen door middel van enquêtes en mensen in de wijken. We willen de coöperaties vooral oproepen om hiermee door te gaan en - indien mogelijk of nodig - dit ook uit te breiden zodat de problematiek goed in beeld is.

00:51:02

Mevrouw Moorlag: We horen graag van de wethouder hoe hij hier tegen aankijkt en of hier

nog verdere stappen in gezet kunnen worden. Voor wat betreft de lange termijn aanpak van huizen: de renovatie van de woningen is natuurlijk erg lastig te plannen. Dat is al gezegd. Al helemaal omdat coöperaties ook afhankelijk zijn van het beleid van de gemeente en van het landelijk beleid, waardoor een planning op lange termijn moeilijk is om vast te stellen. Maar voor bewoners is dit erg vervelend en in de tussentijd zitten zij natuurlijk in onzekerheid. Het zou goed zijn als er meer -

00:51:39

Voorzitter : U heeft een interruptie van de heer Ubbens.

00:51:47

De heer Ubbens : Ja dank, Voorzitter. Ik hoor allemaal 'lastig' en veel begrip voor de coöperaties. Maar kijk ook naar onze eigen rol als raad: kunnen wij ook niet meer doen? Moeten wij niet actie ondernemen op dit punt? Moeten we niet nog eens een keer naar die prestatieafspraken kijken? Kijken hoe dat geld wordt verdeeld en veel meer inzetten op dit probleem.

00:52:08

Mevrouw Moorlag : Daar wilde ik juist op komen, Voorzitter. Het lijkt ons namelijk heel belangrijk dat er meer helderheid qua planning komt. Nijestee geeft aan te proberen het eerste jaar van de planning vast te zetten en alvast meer duidelijkheid te geven over de planning voor meerdere jaren. We zien graag dat dit ook echt doorgezet wordt en er meer duidelijkheid komt. Dit kan ook iets zijn wat we bij andere coöperaties laten terugkomen in de prestatieafspraken. In de tussentijd geven de coöperaties ook aan hulp te bieden als er meldingen zijn van kou, vocht-, schimmel-, en tochtproblemen. Mochten er bewoners zijn die klachten melden en hier niet bij geholpen worden, horen we dat heel erg graag en gaan we hier ook graag over in gesprek zodat we ook weten waar precies de problematiek zich voordoet.

00:52:59

Mevrouw Moorlag : Voor zover wij weten is het namelijk de intentie van de coöperaties om hier gehoor aan te geven. Maar er kunnen dus altijd dingen misgaan - ook in deze communicatie - en daar worden we graag van op de hoogte gesteld. Dank u wel, Voorzitter.

00:53:11

Voorzitter : U heeft nog een korte vraag van de heer Dijk.

00:53:17

De heer Dijk : Ja Voorzitter, de ChristenUnie wil daarvan op de hoogte worden gesteld en dat gebeurt nu. Nu u erbij zit. Ik kan nog wel tien buurten erbij doen, maar-

00:53:28

Mevrouw Moorlag : Dat klopt inderdaad, Voorzitter. Dat vinden wij ook goed dat we hierover op de hoogte worden gesteld. Maar we hadden het graag bijvoorbeeld wat concreter geweten voor deze sessie. U weet ook dat ik u om wat concretere informatie gevraagd heb. Dus juist op het moment dat zo een melding niet doorkomt, horen wij dat graag en kunnen we daar stappen inzetten.

00:53:49

Voorzitter : Een korte vervolgvraag.

00:53:52

De heer Dijk : Voorzitter sorry, misschien snap ik het echt niet. Hier staan buurten, wijken, straten in en ik kan er echt nog een heleboel toevoegen. Maar wilt u het op detailniveau van de SP fractie te horen krijgen of vindt u dat dat een taak is van woningbouwcoöperaties of huurdersverenigingen zelf?

00:54:15

Voorzitter : Bij wie ligt de verantwoordelijkheid?

00:54:17

Mevrouw Moorlag : Ja Voorzitter, wij vinden dat de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij de coöperaties ligt. Als daar dingen misgaan omdat het blijkbaar niet doorkomt, dan horen we dat op dat moment graag, zoals we dat nu ook horen.

00:54:32

Voorzitter : Volgens mij is het punt duidelijk dat er een oproep voor de coöperaties ligt om hier meer over te communiceren. Wie van de fracties kan ik verder het woord geven? Lieke Schoutens.

00:54:46

Mevrouw Schoutens : Ja bedankt, Voorzitter. Ook dank voor de insprekers. Ik sluit me bijna volledig aan bij de woordvoering van de ChristenUnie. De schimmelproblemen in de huurwoningen moet natuurlijk aangepakt worden. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. Ik ben ervan overtuigd dat woningcoöperaties ook niet willen dat hun huurders hiermee te maken hebben. Ik hoor van hen ook dat zij huurders proberen te helpen en is dan natuurlijk schrijnend om te horen van de insprekers dat er nog veel huurders zijn die met deze problematiek te maken hebben.

00:55:24

Mevrouw Schoutens : De coöperaties zijn natuurlijk druk bezig met verduurzaming en woningverbetering. Ze zeggen ook: "We kunnen niet alle woningen tegelijk aanpakken". Dat heeft ook te maken met het gebrek aan middelen. We hebben het eerder gehad over de verhuurdersheffing en hoe graag we daar allemaal van af willen. Maar goed, dat is dus nog niet gebeurd. Er worden ook tijdelijke oplossingen geboden - dat hebben de insprekers ook gezegd - maar deze lijken dus niet altijd te helpen. Ik ben wel benieuwd: kan de wethouder ons meer vertellen over wat er - sinds het debat van 2018 - is gebeurd om deze schimmelproblematiek aan te pakken?

00:56:09

Mevrouw Schoutens : Dan over de planning van de woningverbetering. Ik begrijp dat het heel frustrerend is en ook heel veel onzekerheid geeft, als bewoners niet weten wanneer hun woning verbeterd wordt. Net zoals mevrouw Moorlog van de ChristenUnie ook al zei, proberen coöperaties hier wel iets van duidelijkheid in te bieden, maar het scheelt het ook tussen coöperaties over hoe duidelijk deze planning is. Ik zie voor ons - als raad - een taak om bij het ambitiekader van de prestatieafspraken hier verder op in te gaan om te kijken of we hier concretere afspraken over kunnen maken.

00:56:48

Voorzitter : U heeft een interruptie van de heer Ubbens.

00:56:50

De heer Ubbens : Ja bedankt, Voorzitter. Ik hoor weer een heel verhaal. Het lijkt een beetje erop uit te draaien dat het vooral een communicatieprobleem is. Als de informatievoorziening naar de huurders wat beter wordt en hun woning in de toekomst verbeterd wordt, dat we dan van het hele probleem af zijn. Maar feit is toch dat mensen nu al veel te lang in een schimmelwoning zitten en dat het jaren gaat duren voor ze eruit komen. Kunnen we nu niet meer doen dan alleen zeggen: "Graag een duidelijker plan en graag wat duidelijker communiceren"? We kunnen toch ook die prioritering anders maken. Meer geld beschikbaar stellen. Kunnen we zelf niet meer doen als gemeente en als gemeenteraad?

00:57:24

Voorzitter : Schoutens.

00:57:26

Mevrouw Schoutens : Bedankt voor de vraag. Ik ben het hiermee eens. Ik denk dat we hier concretere afspraken over moeten maken. Schimmelproblematiek, daar zou geen huurder mee te maken mogen hebben. Dus daar ben ik het mee eens. Dan het stukje over democratisering van de heer Dijk. Ik vind het heel interessant. We staan er ook positief tegenover. We hebben huurdersraden en huurdersorganisaties, maar het verschilt per coöperatie hoe deze functioneert. Wij staan hier positief tegenover en we denken hier graag over mee. Wij horen ook graag hoe de heer Dijk dit voor zich ziet. Wij snappen ook dat door de schaalvergroting van coöperaties, huurders zich niet altijd gehoord voelen. We staan er positief tegenover en denken hier graag in mee. Bedankt Voorzitter.

00:58:17

Voorzitter : Wie van de partijen kan ik dan het woord geven? De heer Bosch.

00:58:28

De heer Bosch : Ja dank u wel, Voorzitter. Ook ik wil graag beginnen met dank uit te spreken voor de insprekers. Ik vind het belangrijk en moedig ook dat de insprekers hier hun toch wel aangrijpende verhaal doen. Dat is heel fijn, want daardoor kunnen wij een betere inschatting maken van de situatie. Ook dank aan de SP, die dit alweer aangeeft aan ons en de urgentie laat zien. Het is echt wel een vreselijke situatie die er nu ontstaan is. Net zoals [onhoorbaar] ook wel een beetje als volksvertegenwoordiger zoals ik hier dan zit en hoor dat het al jaren speelt en alleen maar erger lijkt te worden, of in ieder geval dat er steeds meer woningen bij komen.

00:59:09

De heer Bosch : Er zijn al veel woorden aan vuil gemaakt over hoe dit nu dan op te lossen. Er moet een betere communicatie, een duidelijk plan en openheid komen richting de bewoners. Maar ook openheid richting ons als raad. Er moet gehouden worden aan de prestatieafspraken, maar er moet veel concreter instaan wat we hieraan gaan doen. Het valt op dat in die prestatieafspraken vocht- of schimmelproblematiek helemaal niet genoemd is. Dat is iets heel erg vreemd. De rol van ons als gemeente hierin is een beetje ingewikkeld en lastig. Ik zou graag willen weten: wat kunnen we nu doen om dit sneller te verhelpen? Ik denk dat de woningcoöperaties ondertussen wel op de hoogte zijn, maar die geven aan dat ze niet alles in één keer kunnen doen want ze hebben niet genoeg geld.

01:00:05

De heer Bosch : Kunnen wij dan niet als gemeente daarin een ander soort oplossing zoeken? Ik weet het niet precies. Dat is een vraag aan het College. Maar kunnen we kijken of we geld kunnen lenen aan de coöperaties zodat ze wel alle ongezonde huizen met schimmel, tegelijkertijd kunnen aanpakken? Wat zijn onze mogelijkheden als raad, dat vind ik moeilijk om te beantwoorden. Ik zou het heel graag vanuit de wethouder willen horen wat zijn visie daarop is. Hoe ver kunnen wij gaan als gemeente om dit zo snel mogelijk op te lossen?

01:00:39

Voorzitter : Een duidelijk verhaal. Ik zag ook de VVD die graag een woordvoering wil doen.

01:00:45

De heer van der Pol: Dat klopt, Voorzitter, dank u wel. Volgens mij kunnen we het er allemaal over eens zijn dat de omstandigheden - die heel goed geïllustreerd zijn door de insprekers - onacceptabel zijn. Volgens de prestatieafspraken is er door alle woningcoöperaties alles samen in 2020 voor zeventig miljoen geïnvesteerd in het onderhoud. Je zou dan ook verwachten dat deze problemen - waarbij de gezondheid van onze inwoners in het geding is - de hoogste prioriteit krijgt. De VVD wil graag van de wethouder weten hoe de gesprekken over dit onderwerp verlopen met de coöperaties. Heeft hij een verklaring dat deze problemen - met bijvoorbeeld schimmel - nog steeds spelen ondanks dat enorm bedrag van zeventig miljoen aan onderhoud dat per jaar is afgesproken? Dank u wel.

01:01:31

Voorzitter : U heeft een interruptie van de SP.

01:01:34

De heer Dijk : Voorzitter, heeft de VVD ook een verklaring voor hoe dat komt?

01:01:39

De heer van der Pol: Ik kan me voorstellen dat de prioriteiten niet goed liggen. Dat er prioriteit wordt gegeven aan verduurzaming en dat de problemen die er spelen niet worden opgelost.

01:01:56

Voorzitter : U heeft nog een korte vervolgvraag.

01:01:58

De heer Dijk : Een korte vervolgvraag: isolatie is ook verduurzamen, toch?

01:02:03

De heer van der Pol: Precies. Maar je moet eerst het probleem - bijvoorbeeld de schimmel - oplossen en dan de isolatie bij woningen waar dat dan ook speelt. Ik weet niet wat de coöperaties allemaal uitvoeren aan onderhoud. Dus ik ben wel benieuwd hoe de gesprekken met de wethouder daarover verlopen.

01:02:23

Voorzitter : U heeft nog een korte interruptie van 100%.

01:02:26

De heer Huisman: Ja dank, Voorzitter. Ik heb de vorige commissie ook nog even teruggekeken en toen was de heer Spoelstra van de VVD heel duidelijk dat hij ook sommige

schimmelwoningen wou slopen. Is dat nog iets wat de VVD voorstelt of bent u daarvan afgestapt?

01:02:43

De heer van der Pol: Ik kan me voorstellen dat dat een goede oplossing kan zijn als de woningen sterk verouderd zijn en het heel duur is om ze te renoveren. Ja.

01:02:57

Voorzitter : Als dat het einde is van uw woordvoering, dan zag ik dat ook de heer Van der Laan een woordvoering wilde doen.

01:03:05

De heer van der Laan : Ja dank u wel, Voorzitter. Ik zal proberen het kort te houden. Net zoals de andere sprekers wil ik vooral ook de bewoners bedanken voor het aanklaarten van deze schrijnende situaties. Dus dank daarvoor. Het is ook heel moedig dat jullie dat doen. Ik kan helaas de borden vanaf hier niet bekijken, maar dankzij jullie verhalen heb ik me in ieder geval een goed beeld kunnen vormen. De Partij van de Arbeid is van mening dat iedereen een goede woning verdient. Hier hoort uiteraard ook bij dat de woning goed onderhoud wordt door de woningbouwcoöperaties. We hebben het hier in 2018 al al een keer over gehad. Het College heeft een aantal toezeggingen gedaan. We willen het College ook vragen hierop in te gaan. Verder is het uiteraard nu vooral aan de woningbouwcoöperaties om daadkracht te tonen bij het zo snel mogelijk opknappen van deze woningen.

01:03:54

De heer van der Laan : De Partij van de Arbeid begrijpt dat alle woningen uiteraard niet tegelijkertijd opgeknapt kunnen worden. In het verlengde van wat anderen hebben gezegd, lijkt het me ook handig dat de coöperaties proberen de bewoners zo snel mogelijk duidelijkheid te geven hierin. Misschien kunnen de coöperaties daarbij ook wel van elkaar leren. Hoe maak je zo een planning en hoe zorg je er ook voor dat je een realistische termijn geeft? Dat je dus de bewoners zoveel als mogelijk duidelijkheid geeft over wanneer ze aan de beurt zijn.

01:04:24

Voorzitter : U heeft een interruptie van de SP.

01:04:27

De heer Dijk : Ja Voorzitter, de heer Van der Laan samen met de heer Ubbens en mijzelf waren volgens mij één van de drie mensen die er in 2018 ook bij waren. Het voelt als een herhaling van zet. Ik denk ook voor u. Wat moet er nu echt beter? Want ik kan me ook voorstellen dat als we dit ritueel iedere drie jaar gaan doen, dat u er ook een beetje flauw van wordt. Maar wat moet er nu echt beter? Wat moet er nu echt veranderen om te voorkomen dat het over drie jaar weer gebeurt?

01:04:52

De heer van der Laan : Gelukkig zijn een aantal van de woningen ook al aangepakt. Dat gaat wel goed. Wat volgens mij beter kan, is één planning - dat heb ik ook al aangegeven - en twee - in het verlengde van wat mevrouw Schoutens zei - denk ik dat het een goed idee is dat we voortaan in de prestatieafspraken ook afspraken gaan maken over groot onderhoud en renovatie. Als het goed is, komen we hier als raad binnenkort ook over te spreken. Verder

is de Partij van de Arbeid fractie ook van mening dat het ondersteunen van huurders - die een conflict hebben met hun woningbouwcoöperatie - versterkt mag worden. Wij hebben daarom ook het initiatief genomen tot het oprichten van het steunpunt Huren. Als ik me niet vergis zal het steunpunt binnenkort ook haar deuren openen. Dat zijn de oplossingen die wij zien voor de toekomst op de middellange termijn.

01:05:49

Voorzitter : Hartelijk dank. Dan wil ik graag de PVV het woord geven.

01:05:54

De heer Ram : Dank u wel, Voorzitter. Nogmaals dank aan de insprekers voor hun inbreng en de SP voor de agendering van dit belangrijke onderwerp. De persoonlijke verhalen zijn aangrijpend om te horen. Wat betreft de PVV, ook volledig onacceptabel dat de huurders in de tocht, vocht en schimmel blijven zitten. Zeker ook omdat het al drie jaar geleden - in een vorige Collegeperiode - aan de orde is gesteld. Duidelijk is ook dat de individuele rechtspositie van huurders niet voldoende is om deze collectieve problemen aan te pakken. De vraag dan ook is: hoe kan je dat dan verbeteren? Het plan schimmel werkt niet voldoende. De vraag is dan aan het College: waarom werkt dat dan niet? Wat zijn de rollen en bevoegdheden van het College om hierop in te grijpen? Heeft het College en de gemeente niet een toezichthoudende rol op dit stuk?

01:06:50

De heer Ram : De burgemeester heeft ook een bevoegdheid om bijvoorbeeld woningen onbewoonbaar verklaren, als er echt schrijnende gevallen zijn. Maakt het College ook gebruik van die bevoegdheid? Een andere belangrijke speler in dit verhaal is de autoriteit woningcoöperaties. Wie houdt toezicht op de woningcoöperaties en hoe ze functioneren? Wat is hun rol daarbij? Waarom wordt niet ingegrepen bij deze woningcoöperaties die duidelijk laten zien dat ze hun huurders niet goed bedienen? Daarnaast is er ook intern toezicht bij de woningcoöperaties, door de raad van Commissarissen die er ook moet op toezien dat de gemeente voldoende inspraak heeft. Wat is hun rol hierbij?

01:07:31

De heer Ram : Heeft het College een duidelijk verhaal bij hoe de raad van Commissarissen de rol van de gemeente waarborgt? Wat moet er gebeuren volgens de PVV? Er moet een duidelijke inventarisatie komen voor de hele problematiek in de gemeente Groningen. Een duidelijk plan met een duidelijke tijdslijn wanneer Groningen schimmelvrij is. Een plan voor de schrijnende gevallen die als eerste voorrang moeten hebben. En een renovatiefonds Schimmel om het zo maar te zeggen, die vanuit de gemeente gefinancierd worden - wat ons betreft - en in samenspraak met de coöperaties. Het voorstel wat de SP heeft gedaan over democratische vernieuwing van huurcoöperaties, is een belangrijk punt om mee te nemen.

01:08:25

De heer Ram : Om huurcoöperaties en bewoners/huurders een stem te geven in dit hele verhaal. Maar ja, de vraag is: op welke termijn zou je dit kunnen realiseren? Kan je dit als gemeente realiseren? Volgens mij is dit een landelijk thema wat dan ook een rol speelt. De vraag aan de SP is dan ook: hoe willen ze dat doen? Voorop lopen is goed, maar de vraag is wel: hoe snel je dat dan geborgd hebt en of het daar dan direct die schimmelproblematiek mee oplost natuurlijk? Een planning per straat en buurt voor het onderhoud, lijkt me

evident. Moeten we doen. We moeten dus ook in gesprek met coöperaties om dat voor elkaar te krijgen. Dank u wel, Voorzitter. Dat was mijn bijdrage.

01:09:11

Voorzitter : Hartelijk dank. Dan geloof ik dat nu alle fracties het woord hebben gedaan. Dan zou ik graag het woord willen geven aan het College. Ik neem aan eerst de heer Van der Schaaf.

01:09:27

De heer van der Schaaf : Ja dank u wel, Voorzitter. Om mee te beginnen: namens het College, dank en respect voor de woorden die door de sprekers gezegd zijn. Ik kan me aansluiten bij een aantal mensen die zeggen: "Je verhaal doen wat je zo aangrijpt in zo een setting - ook al is het niet fysiek - laten we daar alleen maar waardering voor hebben". Dat geldt ook voor de SP die dat heeft georganiseerd. Goede volkshuisvesting is iets waar we in Nederland ons altijd voor staan. Als je kijkt naar de geschiedenis van de volkshuisvesting, is dat begonnen met het thema gezondheid. Misschien nog wel meer dan het thema betaalbaarheid. Dat dat zo belangrijk is. Met name omdat er in steden, maar ook op het platteland, grote groepen mensen met weinig geld wonen in barre omstandigheden: in sloppen en plaggenhutten.

01:10:14

De heer van der Schaaf : Op dat moment werden er vaak door een particulier initiatief - trouwens later ook overgenomen en gestimuleerd door de overheid - woningen gebouwd waar mensen betaalbaar maar ook vooral gezond konden wonen. Net als onderwijs is een goede huisvesting een basisvoorziening. Een basisvoorziening die in elke beschaafde samenleving en verzorgingsstaat is gelegd. Als er dan anno 2021 nog steeds mensen in een woning - die later gebouwd is dan de periode waar ik het over had - leven die niet gezond is, dan is dat iets waar je - denk ik even los van elke individuele of specifieke oorzaak waarin die woning ook ligt - je als samenleving voor moet scharen. Dat moeten we zien te voorkomen. Dat was ook de portee van de discussie die we in 2018 met elkaar hadden hier in Groningen. En die wordt ook - even voor alle duidelijkheid - niet alleen in Groningen gevoerd.

01:11:13

De heer van der Schaaf : Toen was er nog de verklaring - denk ik en ook wel enigszins gerechtvaardigd - dat in de periode daarvoor de investeringsmogelijkheden van de woningbouwcoöperaties - ook door maatregelen van het toenmalige Kabinet - zo benod waren dat er een enorme achterstand was ontstaan in de sociale huurvoorraad. Die achterstand hebben we na drie jaar nog niet ingelopen. Ik bestrijd dat er niks is gebeurd. Er is heel veel gebeurd, ook als het gaat over renovatie van huurwoningen. Ook in Groningen. In 2018 hebben we specifiek voor de schimmel- en vochtproblematiek een aantal afspraken met elkaar gemaakt. Daar werken coöperaties ook aan in principe en er zijn veel renovaties geweest.

01:11:51

De heer van der Schaaf : Verduurzaamd ook. Verduurzaming is zeker geen tegenstelling op het gebied van het verbeteren van de woonkwaliteit en gezondheid. De heer Dijk zei het ook al. Isolatie helpt bij beide vraagstukken. Maar we zijn er nog lang niet. Zeker in het geval van de mensen die we nu gehoord hebben - en ik ben ervan overtuigd dat er nog veel meer zijn

in onze stad - is die oplossing er nog niet. Dat is niet het enige probleem. We hebben ook geconstateerd dat de communicatie of de helderheid van coöperaties in dat opzicht, niet goed is geweest. In ieder geval, zo is dat hier neergezet. We zijn niet in de gelegenheid om van de coöperaties een tegenverhaal te horen. Maar goed, het feit dat het zo wordt ervaren geeft al wel aan dat er wat aan de hand is. Na 2018 is er heel veel gebeurd. Ik bestrijd dus dat er niks is gebeurd. Maar we zijn er nog niet.

01:12:40

De heer van der Schaaf : Dat heeft, denk ik, met twee dingen te maken. Het heeft aan de ene kant te maken met het punt dat ook door een aantal van u is gezegd: zelfs al zouden de coöperaties de financiële middelen hebben, dan kunnen ze als organisatie en qua planning die grote hoeveelheid woningen - we hebben het over woningen uit dezelfde wijken en uit de naoorlogse periode waar deze problematiek speelt - simpelweg niet in één keer doen. Tweede reden is ook - en laten we dat ook constateren - dat de keuzes die de coöperaties maken binnen de middelen die ze wel hebben, andere prioriteiten stellen. Dat je niet altijd voldoende middelen hebt om altijd hetzelfde te doen wat je zou willen. Je moet kiezen. In die zin heeft de heer Ubbens volkomen gelijk. Als je hier als gemeenteraad zelf iets aan wil doen - naast de coöperaties en daar kom ik zo nog op terug, aanspreken op de verantwoordelijkheden die ze hebben, goed moeten communiceren, huurders serieus moeten nemen, allemaal zaken die hier terecht worden aangemerkt - zul je ook keuzes moeten maken. Waar vind je als gemeente dat de coöperaties hun middelen in investeren?

01:13:47

De heer van der Schaaf : Je zou kunnen kiezen voor meer onderhoud, verbetering of desnoods vernieuwing. Slopen van oude woningen zodat sneller de achterstallige onderhoudsproblematiek wordt opgelost. Dat zou ook een keuze kunnen zijn. Maar dat gaat waarschijnlijk ten koste van: uitbreiding, verduurzaming van andere voorraden en andere kwalitatieve ambities die we ook van de coöperaties verwachten. Bijvoorbeeld op gebied van klimaatadaptatie, van vergroening, van woonkwaliteit voor voorzieningen of van sociale ondersteuning aan bewoners. Ook dat kost allemaal geld. Die keuzes moeten we maken. Ik denk dat het ambitiekader - wat we binnenkort met elkaar bespreken - bij uitstek de plek is waarbinnen dat kan.

01:14:31

Voorzitter : U heeft een korte vraag van de heer Dijk.

01:14:34

De heer Dijk : Ja Voorzitter, die keuzes moeten gemaakt worden. Ik had ook gevraagd in de agendering of wethouder Broeksma hierbij wilde zijn. De SP heeft niet voor niets op een gegeven moment aangekaart dat wij willen dat de gemeente geld gaat besteden aan zonnepanelen op daken, zodat er geld vrijkomt voor woningbouwcoöperaties om woningen te isoleren, op te knappen en meer onderhoud te verrichten. Wat gebeurt er vervolgens? Zo een voorstel van de SP wat toen nog aangenomen werd, wordt niet uitgevoerd. Er wordt gezegd: "Ja neen, woningbouwcoöperaties doen het ontzettend goed. Die doen zonnepanelen op daken. Maak je niet druk, meneer Dijk, dat kunnen ze zelfs zonder uw plan". Dan zitten we nu hier drie jaar later en dan is het argument: "Ja, we moeten kiezen

waar we het geld aan gaan uitgeven". Eerlijk gezegd vind ik dan dat het gefaald heeft. Ik vind het te makkelijk om te zeggen: "We moeten kiezen".

01:15:26

De heer Dijk : We komen met alternatieven die aangenomen worden door deze gemeenteraad. Ze worden vervolgens niet uitgevoerd en er wordt gezegd: "Er is te weinig geld om het aan onderhoud uit te geven". Dat vind ik wel weglopen van een lokale verantwoordelijkheid.

01:15:36

De heer van der Schaaf : Ja, dat bestrijd ik toch meneer Dijk. Volgens mij moeten we die discussie over die zonnepanelen niet te herhalen. Maar ook voor de gemeente geldt hetzelfde: ook wij moeten kiezen. Hadden wij geld besteed aan die zonnepanelen Motie, had dat natuurlijk coöperaties geld bespaard, maar hadden we niet het fundamentele punt opgelost. Ik wil hier graag mee eindigen. Ik kom zo terug op dit punt van kiezen en waar ligt dit nu aan. Er zijn wel een aantal dingen die de coöperaties zich moeten aantrekken en ook wij als partij die met hen samenwerken - u ook - en in gesprek gaan: wij hoorden dat de geluiden waarop huurders rond deze problematiek met coöperaties spreken, heel wisselend zijn. Wij horen ook huurders die heel tevreden zijn met hoe woningcoöperaties hebben gehandeld.

01:16:28

De heer van der Schaaf : Het beeld dat coöperaties er een potje van maken in deze stad, wil ik bestrijden. Maar er zijn ook verhalen die niet oké zijn. Waar dat aan ligt? Maar die zijn er. Ik vind dat er twee verbeteracties - even los van een investeringsstuk - zijn die we met elkaar zouden moeten afspreken. Het verschilt een beetje per coöperatie, maar aan de ene kant zou de coöperatie zelf meer dan alleen maar afgaan op signalen, actiever op zoeken moeten kunnen gaan - even los van hun eigen contact met de huurdersorganisaties - om te kijken wat er allemaal aan de hand is in de wijk. Ondanks dat ik denk dat het heel nuttig is, denk ik dat ze niet alleen maar afhankelijk moeten zijn van de heer Dijk en zijn partij om er achter te komen wat er in de verschillende staten gebeurt. Ze hebben zelf ook een verantwoordelijkheid. En daar zou wellicht zo een steunpunt Huren - wat binnenkort van start gaat - een rol in kunnen spelen.

01:17:20

De heer van der Schaaf : Het tweede gaat over het punt van de planning. Het klopt dat het heel moeilijk is voor een woningbouwcoöperatie om een goede planning af te geven. We weten allemaal dat alles wat met bouwen te maken heeft gevoelig is voor vertragingen. Maar ook omdat de Rijksoverheid - en dan heb ik het niet over de gemeente - een onvoorspelbare partij is voor de coöperaties. Er zijn ongetwijfeld heel veel plannen die in 2010 overhoop moesten, omdat de huurdersverheffing werd ingevoerd. Er zit altijd wel een risico in. Een coöperatie kan een indicatie geven richting de huurder, maar er moet altijd een slag om de arm worden gemaakt. Ik constateer dat het per coöperatie ook nog wel verschilt hoe ze daarin opereren. Ik denk dat daar verbeteringen in gemaakt kunnen worden. Een ander punt-

01:18:01

Voorzitter : U heeft een vraag hierover van de heer Ubbens.

01:18:06

De heer Ubbens : Ja dank, Voorzitter. Ik constateer dat de wethouder nu wel een paar toezeggingen doet. Dat zijn exact dezelfde toezeggingen als in 2018. Ik vraag me wel een beetje af: wat is er in de afgelopen drie jaar met die zaken gebeurd? Zoals systematisch de cijfers over schimmelwoningen en de planning voor verbouw en onderhoud beschikbaar stellen. Misschien kunnen die antwoorden nu komen of kunnen we daar per brief over geïnformeerd worden? Ik ben er echt wel in geïnteresseerd.

01:18:35

De heer van der Schaaf : Volgens mij hebben wij toen een aantal afspraken met elkaar gemaakt. Er zou een eenduidige manier van werken komen. Er is ook een schimmelaanpak gemaakt, waar u naar verwijst. Een goede voorlichting naar bewoners, mogelijkheid tot het aanstellen van onafhankelijke experts. Dat zijn allemaal afspraken die we op dat moment hebben gemaakt en dat is het resultaat ervan.

01:18:57

Voorzitter : Een korte vervolgvraag.

01:18:59

De heer Ubbens : Ik constateer dat u ook net zegt: "Ja, de coöperaties verschillen wel in hun aanpak". Terwijl we toen hadden afgesproken: er is een eenduidige aanpak en een eenduidige manier van opereren. Dus-

01:19:10

De heer van der Schaaf : Dat klopt. Ik constateer dat we die afspraak hebben gemaakt. Maar volgens was ik het zelf die zei: "Ik constateer dat - ondanks dat we die afspraken gemaakt hebben - de coöperaties onderling in de praktijk daar anders in handelen". Dat betekent dat we even opnieuw moeten kijken: gaat dat goed? Uw vraag: wat is er wel gebeurd? Daar ben ik mee begonnen. Ik durf bijna - en ik hoop van niet - niet uit te sluiten - als al de problemen van de huizen waar we het nu over hebben zo snel mogelijk worden opgelost - dat er over een aantal jaren nog steeds huizen zijn waar er problemen zijn. Dat is erg en dat hoort niet. Maar we zijn simpelweg niet in staat - ook niet in die drie jaar tussen 2018 en 2021 - los van geld, om die achterstanden in onderhoud - van die relatief grote naoorlogse voorraad van de coöperaties - in een paar jaar op te lossen.

01:19:57

De heer van der Schaaf : Alles wat we daarop kunnen inzetten, moeten we wel doen. Even los van wat we als gemeente zelf kunnen doen, kunnen we verschuivingen maken in keuzes. We kunnen andere keuzes maken in de investeringsmiddelen die de coöperaties hebben. Ik zeg er wel bij: "Dat gaat dan ten koste van nieuwbouw en andere dingen". Ondanks dat ik zie dat er flink wat te verbeteren valt bij onze woningbouwcoöperaties - en ook bij andere - constateer ik dat de vijanden van dit soort omstandigheden niet bij de coöperaties liggen. Ook niet bij de gemeente. Maar in de manier waarop de afgelopen jaren systematisch de volkshuisvesting en onze woningbouwcoöperaties zijn aangepakt door verkeerd gevoerd beleid in Den Haag. Daar zijn allerlei partijen en bewindslieden medeverantwoordelijk voor.

01:20:44

De heer van der Schaaf : Daar moet wat aan veranderen. In die zin kunnen we dat op een hele goede manier aanpakken wanneer wij erin slagen om die verhuurdersheffing van tafel

te krijgen. Coöperaties een bredere verantwoordelijkheid te geven dan alleen maar waar ze nu in zitten. Ze weer als partners te beschouwen. Daar zou dan ook een betere inbedding zoals een democratische verantwoordelijkheid - op welke manier dan ook - bij passen. Dat hebben we echt nodig om te voorkomen dat we over drie jaar hier weer zitten. In die tussentijd kunnen we er alles aan doen wat we willen. We kunnen de communicatie verbeteren. Coöperaties kunnen hun werkwijze verbeteren. We kunnen prioriteiten stellen binnen de budgetten die ze hebben. We kunnen nog vaker hier met elkaar over ze gaan praten. We kunnen ze nog vaker één op één aanspreken. Maar willen we die brede volkshuisvestelijke taak - waar we zo trots op zijn - in Nederland oppakken, dan moet die verhuurdersheffing morgen van tafel.

01:21:41

Voorzitter : Mooie afsluiting. Ik zie nog allerlei reacties, maar tegelijkertijd hebben we nog maar vijf minuten en er wordt ook een appel gedaan op de heer Broeksma. Die zou ik nu eerst graag het woord willen geven.

01:21:55

De heer Broeksma : Als het gaat over de energiehuishouding: we hebben eerder gesproken over de appartementen aan de Iepenlaan en de Lijsbesterlaan die aangesloten zijn op WarmteStad. De gemeente is daar voor de helft eigenaar van. Zoals de heer Van der Schaaf ook aangeeft: als het gaat over het stoken in een slecht geïsoleerd huis, is die isolatie een kwestie van de eigenaar/de coöperaties. Dat is niet bij WarmteStad aan te rekenen. Wat WarmteStad wel doet is kijken wat er voor de appartementen aan de Iepenlaan en Lijsterbeslaan op korte termijn mogelijk is. Zoals u weet heeft WarmteStad ook de tariefstructuur aangepast, zodat voor de kleinere gebruiker de tarieven gunstiger zijn: een andere verhouding tussen het vaste en het variabele tarief.

01:22:48

De heer Broeksma : De Iepenlaan en de Lijsterbeslaan is onderdeel van vier complexen, waarvan twee complexen slecht geïsoleerd zijn en mensen daar last hebben van hoge stookkosten. De twee andere appartementencomplexen zijn wel geïsoleerd, zijn op hetzelfde ketelhuis aangesloten en daar gaat het beter. Als het gaat over WarmteStad, proberen we dat vanuit onze gemeentelijke rol zo goed mogelijk op te lossen. Tot zover, Voorzitter.

01:23:15

De heer Dijk : Voorzitter.

01:23:17

Voorzitter : De heer Dijk.

01:23:18

De heer Dijk : Ja, ik vind dit een klassiek voorbeeld. Dit is precies wat er misgaat. Geen planning bij De Huismeesters. Totaal niet. Helemaal niets. Huurders hebben het aangegeven. U bent er vast ook wel een keer langs gefietst. Overal spandoeken, lichtborden, ik noem maar wat. De Huismeesters hebben geen planning. Ik ben met de huurders meegeweest naar de De Huismeesters. Mooie woorden, mooi geklets, blablabla. Echt waar, je wordt er pislink van. WarmteStad - hartstikke leuke en aardige mensen - heeft de tarieven aangepast. Maar De Huismeesters niente, echt helemaal niks. De huurders zitten nog steeds te wachten

op een planning van wanneer dan dat mooie verhaal over het inpakken, isoleren en verduurzamen van die woonblokken gaat starten.

01:24:02

De heer Dijk : Ondertussen zitten De Huismeesters persberichten te sturen over hoe mooi ze Selwerd wel niet gaan slopen en nieuwbouwen. Dit is een klassiek voorbeeld. Voor alle huurders die hebben ingesproken, geldt precies hetzelfde verhaal. Het zijn halve verhalen en mooie woorden. Als je meegaat krijg je mooie woorden te horen. Uiteindelijk is het bakzeil halen en veel te lang wachten totdat er iets van een planning komt. Ik kan niks met deze woorden.

01:24:30

Voorzitter : Ik denk dat ze meer aan de heer Van der Schaaf gericht zijn dan naar de heer Broeksma.

01:24:35

De heer van der Schaaf : We zijn één College. Wat u heeft gezegd over de lepenlaan is helder. Ik ga dat hier ook niet bestrijden. Vanuit onze kant hoort daar ook een gesprek bij over de huisvesting. Die mensen hebben recht op duidelijkheid, zoals ook is beloofd. In zijn algemeenheid wil ik toch een iets ander verhaal laten horen. Ik begrijp de heer Dijk en ik weet zeker dat veel huurders zich ook zo voelen: aan de ene kant mooie persberichten en ons huis staat nog steeds in de schimmel bij wijze van spreken. Ik weet zeker dat onze woningbouwcoöperaties en huurdersorganisaties net zoveel een hart hebben voor goed wonen en goed huren, dan dat u dat heeft en wij dat hebben. Dat het in een aantal gevallen niet goed gaat - en dat is schrijnend - en bewoners zich buitengewoon slecht behandeld voelen door die woningbouwcoöperaties, hebben zij zich aan te rekenen en wij ons aan te trekken. Dat moet anders.

01:25:33

De heer van der Schaaf : Maar als wij gezamenlijk willen dat de volkshuisvesting in deze gemeente op een hoger niveau komt, zullen wij daar samen met de coöperaties en huurders in fronten moeten komen. Samen zullen moeten strijden om die verhuurdersheffing van tafel te krijgen. Samen zullen moeten strijden dat die woningen verbeterd worden, we aan wijkvernieuwing gaan doen en nieuwe woningen gaan maken. Daar hoort een nieuwbouwen en wijkvernieuwingsambitie bij. Ik denk dat de conclusie van dit gesprek moet zijn, dat er daar ook een soort renovatieambitie bij hoort. Het zou goed zijn om wat we in 2018 met elkaar hebben afgesproken - de heer Ubbens vroeg ook al hoe het daarmee staat - dat bij het ambitiekader te betrekken, zodat we op dat vlak tot een beter verhaal met elkaar kunnen komen.

01:26:23

Voorzitter : Nog een afsluitende opmerking of vraag?

01:26:24

De heer Dijk : Ja, de wethouder begon zijn bijdrage over de geschiedenis van de volkshuisvesting. Was het maar zo dat we een beetje terug konden gaan naar de tijd dat die volkshuisvesting begon. Toen hadden we huurdersverenigingen in plaats van woningbouwcoöperaties. Ik ben het met u eens: er werken geen nare mensen bij de woningbouwcoöperaties. Die willen ook goede huisvesting. Hoe komt het dat het dan toch

iedere keer op deze manier misloopt en communicatie wordt aangegeven als probleem? Dat is het volgens mij niet. Het is een structuurfout en huurders moeten echt meer zeggenschap krijgen. Dan kunt u ook die strijd gaan voeren waar u het over heeft. U vindt mij sowieso aan uw zijde als het om die verhuurdersheffing gaat. Maar die huurders ook, en dat is nu niet het geval.

01:27:09

Voorzitter : Dank u wel. De heer Ram.

01:27:11

De heer Ram : Ik heb nog wel een aantal vragen die niet beantwoord zijn, maar misschien is dat wel te veel voor deze Commissievergadering. Eén vraag nog wel aan de heer Broeksma. Het gaat over WarmteStad. Ik bestrijd dat het College niets kan doen als het gaat om het aansluiten van woningen op Warmte Stad. Je kan woningcoöperaties toch verplichten om eerst die woningen op orde te brengen en te isoleren, vooraleer je dan hoge stookkosten krijgt door WarmteStad. Dat is dan toch iets wat je zelf in de hand hebt. Dat mechanisme is er toch.

01:27:51

Voorzitter : De heer Broeksma.

01:27:55

De heer Broeksma : Die afspraken zijn er ook en het gaat natuurlijk hand in hand. Nog even voor de duidelijkheid: voor de panden waar ik het over heb, is het bestaande ketelhuis overgenomen door WarmteStad. Het is dus niet het warmtenet - zoals u dat misschien kent uit Paddepoel - wat nu in Selwerd wordt aangelegd. Het is het warmtenet van WarmteStad. Er gaat warm water door die buizen en dit is een andere techniek dan een ketelhuis wat die vier appartementencomplex verwarmd. Het moet gelijk opgaan en een huis verwarmen wat tocht, is niet de bedoeling. WarmteStad is in gesprek met De Huismeesters om te kijken wat er aan bouwkundige noodmaatregelen daar nodig is om die systemen daar goed te laten werken. Maar u heeft in feite gelijk. Dat is ook zo.

01:28:42

Voorzitter : Duidelijk. Geen vervolgvragen meer, want ik wil echt tot een afronding komen. De heer Ubbens kijkt heel zielig.

01:28:51

De heer Ubbens : Nog even voor de duidelijkheid. De wethouder heeft een aantal dingen gezegd over de discussie over de prestatieafspraken die we nog gaan voeren wellicht. Maar ik zou toch ook graag een toezegging willen hebben over wat meer informatie over die aanpak tot zover. Wat is er van 2018 uitgevoerd? Dat we dat mee kunnen nemen in die discussie, want ik heb daar nu geen zicht op.

01:29:13

Voorzitter : Is dat een toezegging die de wethouders kunnen doen?

01:29:17

De heer van der Schaaf : Ik kan alles toezeggen. Ik weet niet van welke termijn dat moet en wanneer.

01:29:27

De heer Ubbens : Anders maak ik er schriftelijke vragen van. Dan krijg ik over zes weken die antwoorden.

01:29:36

De heer van der Schaaf : Ik wil wel een toezegging doen, maar ik beraad me even over de termijn.

01:29:40

De heer Ubbens : Ik weet neit wanneer die discussie over de prestatieafspraken op de agenda staat.

01:29:45

De heer van der Schaaf : Die staat gepland. Laten we even kijken welke informatie u wilt hebben. Die informatie moet er dan zijn, zodat u die kunt betrekken bij de discussie over de prestatieafspraken. Ja.

01:30:01

Voorzitter : Oké. Hartelijk dank voor deze toezegging toch wel. Dan wil ik nu tot een afronding komen. Het is wederom geen raadsvoorstel. Het stuk gaat niet automatisch naar de raad. Mocht er behoefte zijn aan een discussie in de raad, dan moet dat via een Motie Vreemd. Zijn er partijen die dit overwegen? Overwegen.

01:30:23

De heer van der Schaaf : Voorzitter, misschien nog een formele vraag. U heeft het over een stuk, maar is er een stuk?

01:30:31

Voorzitter : Nee. Sorry, er is geen stuk. We hebben al vrij veel stukken. Ik hoor dat er een overweging is om een Motie Vreemd in te dienen. Dan wil ik het hierbij... er is nog een nabrander van de heer Ram.

01:30:47

De heer Ram : Ik begrijp dat de SP met een Motie Vreemd komt. Wij willen ook een Motie maken over dit punt. We hebben ook een ander punt ingebracht over schrijnende gevallen. Moeten we dat dan samen doen of hoe werkt dat in zijn geheel? Moet het dan een bespreekstuk?

01:31:05

Voorzitter : Ik nodig u uit om na de vergadering hierover samen in gesprek te gaan. Dan zou ik hierbij toch de vergadering willen afsluiten en u allen een prettige avond wensen. Ik wil nogmaals de insprekers hartelijk bedanken voor hun verhalen.